

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/115/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719010004
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6719010004.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov Mgr. Ivany Datlovej a JUDr. Ing. Miroslava Mandáka, na verejnom zasadnutí dňa 21. decembra 2022 v trestnej veci obžalovaného K. I. za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák. a § 127 ods. 4 Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 30.05.2022, sp. zn. 5T/1/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného K. I. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný K. I. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák. a § 127 ods. 4, ods. 5 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

v časovom období najneskôr od roku 2016 až do neskorých večerných hodín dňa 14. júla 2018 K. I. ako osoba žijúca v spoločnej domácnosti spolu so svojou biologickou matkou K. I., nar. XX. XX. XXXX, v obci A. v rodinnom dome č.p. XX, okres U., v stave po predchádzajúcej konzumácii alkoholických nápojov predovšetkým v priestoroch ich spoločného obydla a jemu blízko priľahlých sa voči svojej matke K. I. s rôznymi časovými intervalmi opakovania, s rôznou intenzitou konania a rôznym spôsobom dopúšťal hrubého, bezohľadného a agresívneho správania sa a zaobchádzania, vyúsťujúceho z jej prvotného verbálneho vulgárneho osočovania a napádania (výrazmi že je kurva, suka, kurva mať), do vyhrážania sa jej osobe (ublížením na zdraví, zbavením sa, odrezaním hlavy, zabitím) ako aj tým, že ak ho udá tak ona pôjde do basy, postupne prechádzajúceho až do jej fyzického napádania a útočenia voči jej telesnej integrite

(údermi a bitím päšťami rúk do oblasti tváre, hlavy, chrbta a celého tela, kopaním, sácaním, strkaním, ťahaním za vlasy) a spôsobovania jej tak stavu fyzickej bolesti, psychických útrap a traumatického prežívania jeho agresie a útokov voči jej osobe, pričom takto konal až do času jeho zadržania policajnou hliadkou OO PZ U. a takto konal aj v presne nezistený čas koncom mesiaca jún 2018 až začiatkom mesiaca júl 2018, kedy začal sekerou do dverí izby v rodinnom dome, v ktorej býva, spáva a v tom čase sedela matka K. I., po otvorení dverí vošiel do vnútra izby a tu jej vulgárne nadával že je kurva mať, vyhrážal sa jej, že sa jej zbaví a viackrát ju päšťou ruky uderil do oblasti tváre, v mesiaci júl 2018, pravdepodobne dňa 6. júla 2018, kedy matku K. I. uderil päšťou ruky do oblasti tváre, chytil a hodil ju na posteľ, kde ju opakovane udieral päšťami do tváre, kopol do rebier, obúchal jej hlavu o stenu, a keď chcela z domu pred ním ujsť, tak uzamkol vchodové dvere na dome aby neodišla a neprivolala pomoc, v čase od 13. júla 2018 až do neskorých nočných hodín dňa 14. júla 2018, kedy bol v stave najmenej 0,76 mg/L alkoholu v dychu, kedy opakovane matke K. I. vulgárne nadával a útočil na ňu, že je suka, že jej hlavu odreže a vyhrážal sa jej, že ak ho udá, tak ona pôjde do basy, čím spôsoboval svojej matke poškodenej K. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. č. XX osobné príkorie, traumy, opakované obavy o život a zdravie, so vznikom zmiešanej úzkostne - depresívnej poruchy, rôzne drobné a povrchové poranenia, modriny a odreniny v oblasti hlavy, tváre a na tele, ktoré boli

priebežne ošetrované len samotnou poškodenou bez vyhľadania odbornej lekárskej pomoci jej osobou a fyzickými útokmi vykonanými v mesiaci júl 2018 jej spôsobil zranenie už aj lekársky ošetrované a to zlomeninu 8. rebra vpravo s minimálnym posunom úlomkov a viacnásobné pomliaždenie hlavy a tváre s dobou liečenia 4 týždne a práceneschopnosťou v trvaní 4 až 5 týždňov, ktoré konanie K. I. horeuvedené jeho biologická matka poškodená K. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XX subjektívne pociťovala ako psychické a fyzické utrpenie a hrubé príkorie, s diagnostikovaným rozvinutím syndrómu týranej ženy. Za to mu bol podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák., § 46 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené ochranné opatrenie - ochranné protialkoholické liečenie.

Podľa § 74 ods. 1 Tr. zák. sa ochranné protialkoholické liečenie vykoná ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré stručne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 01.06.2022, a to proti výrokom o vine a o treste. Následne odôvodnenie doplnil prostredníctvom svojho obhajcu ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 04.08.2022, a to pre nesprávnosť výrokov napadnutého rozsudku o vine, o treste, ako aj o uložení ochranného opatrenia.

Od začiatku prípravného konania spáchanie skutku popieral, keďže ho nespáchal, a preto urobil vyhlásenie, že je nevinný. Poukázal na prezumpciu neviny, keď nebolo jeho povinnosťou dokazovať svoju nevinu, naopak, jeho vina musela byť bez akýchkoľvek pochybností preukázaná, pričom štát nesie dôkazné bremeno v trestnom konaní. Ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok.

V ďalšom dal do pozornosti priebeh skutku, ktorý mu bol kladený obžalobou za vinu, pričom ho rozdelil do štyroch časových období (bližšie viď odvolanie na stranách 2 a 3). V tomto smere zdôraznil, že konajúci súd vychádzal len z dôkazov, ktoré zabezpečili OČTK v prípravnom konaní.

Na to si položil sedem otázok, na ktoré dal svoje odpovede. Argumentoval tým, že poškodená pred skutkom zo 14.07.2018, ktorý sám o sebe nenapĺňa skutkovú podstatu žiadneho trestného činu, nepodala na neho trestné oznámenie a nikdy sa pred ním nedomáhala žiadnej ochrany, hoci žili v spoločnej domácnosti, a to dokonca ani na obci. Políciu v predmetný deň privolala jeho sestra S. I., ktorá sa bála o svoju deväťročnú dcéru a následne bola poškodená K. I., ktorá bola v šoku, vypočutá na OO PZ vo U. v nočných hodinách. Táto však začala vypovedať o skutočnostiach, ktoré nemali žiadny súvis s incidentom z predchádzajúceho dňa, pre ktorý bola predvolaná na výsluch. Skutočnosti, ktoré vypovedala, boli spleťou negatívnych zážitkov, ktoré prežila v priebehu celého života bez časovej špecifikácie, pričom trestné oznámenie a jej výpoveď boli vykonané, keď sa ešte nachádzala v stave po požití alkoholických nápojov a na jej správaní sa okrem toho podieľala aj dlhodobá konzumácia alkoholu. Uvedená výpoveď bola síce vykonaná za prítomnosti psychologičky N. K. H., N., avšak bez jeho prítomnosti resp. prítomnosti jeho obhajcu teda bola získaná v rozpore so zásadami trestného konania, keďže nebola dodržaná kontradiktórnosť a predovšetkým jeho právo klásť otázky ako jednej zo strán v konaní. Táto výpoveď mala byť zo strany OČTK použitá len na účely prípravného konania a najmä na to, či z nich vyplýva podozrenie zo spáchania trestného činu. Následné použitie tejto výpovede v prípravnom konaní a jej prehratie na hlavnom pojednávaní porušilo jeho právo na obhajobu. V tomto smere treba prihliadnuť aj na predbežné psychologické vyšetrenie poškodenej touto psychologičkou, z ktorého vyplýva tiež to, že poškodená bola pri odpovediach ťažšie usmerniteľná k téme a rozprávala o celom jej živote. Taktiež nemožno opomenúť, že intelektuálna úroveň poškodenej bola v pásme subnormy až mentálnej retardácie, boli prítomné zjavné znaky organicity, poruchy pozornosti a výberovej pamäte, navyše jej vyjadrenia boli úsporné. Napriek tomu však OČTK uverili jej výpovedi a skutočnostiam z nej vyplývajúcim, ktoré neboli časovo špecifikované a vzniesli mu bez ďalšieho obvinenie za najťažší trestný čin, ktorého právnu kvalifikáciu by jej výpoveď eventuálne mala odôvodňovať. OČTK boli voči nemu celé prípravné konanie zaujaté, keďže sa na základe ďalšieho dokazovania mal skutok nepochybne prekvalifikovať na menej závažný trestný čin, a to najmä vzhľadom k tomu, že nebola preukázaná žiadnym spôsobom dlhodobosť jeho konania.

Jeho spolužitie s poškodenou nebolo ideálne a harmonické, napriek tomu boli na seba zvyknutí a on sa o ňu staral tým, že jej zabezpečoval uspokojenie všetkých životných potrieb ako nákup potravín, drevo na zimu a pod. Poškodenú negatívne ovplyvnilo jeho vzatie do väzby, keď začala ešte viac konzumovať alkohol a trápila sa, že jej jediný syn, ktorý sa z jej štyroch detí v podstate o ňu staral sám, nie je pri nej a možno ho už nikdy neuvidí. Takáto pretrvávajúca situácia viedla až ku smrti poškodenej v roku 2020, keď bol opätovne vzatý do väzby.

Následne opätovne poukázal na nedostačujúce ustálenie skutku najmä z hľadiska času jeho spáchania, pokiaľ ide o jednotlivé skutočnosti a okolnosti a dal do pozornosti ust. § 235 písm. c) Tr. por. a ust. § 278 ods. 1 Tr. por., z ktorých vyplýva, že skutok nemôže byť zamenený s iným a práve jeho náležitá špecifikácia má význam nielen z hľadiska jeho identifikácie, ale aj právnych účinkov, môže ísť napríklad o premlčanie trestného stíhania. V nadväznosti na to poukázal na ust. § 22 ods. 13 Tr. zák. a ust. § 10 ods. 15 Tr. por. s tým, že ak by skutok vyšiel najavo až na hlavnom pojednávaní, na základe v tomto štádiu vykonaného dokazovania, nemohol by o ňom konajúci súd rozhodnúť, pretože by išlo o porušenie tzv. obžalovacej zásady. Taktiež zdôraznil povinnosť vyplývajúcu z ust. § 2 ods. 10 Tr. por. a zároveň v tomto smere citoval rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (R 118/2014 a R 51/2016).

Okrem toho nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že by mal zaťat' sekerou do dverí izby v rodinnom dome, v ktorej bývali spoločne s poškodenou, pričom chýbalo najmä vykonanie ohliadky miesta činu a zabezpečenia príslušnej fotodokumentácii, najmä ak tvrdil, že tieto dvere boli poškodené už dlhodobo a nedali sa vôbec zamykať. Navyiac opätovne chýbala presná špecifikácia času a nebola zabezpečená ani zbraň, ktorou mal byť tento útok vykonaný. Možno teda zhrnúť, že vôbec nedošlo k prevereniu a preukázaniu tohto tvrdenia uvedeného v skutku, a to aj previerkou výpovede na mieste či už obvineného alebo svedka, kde vypočúvaná osoba presne ukazuje jednotlivé miesta a objekty a zároveň popisuje a demonštruje určitú činnosť, ktorá sa mala na danom mieste stať.

Výpovede svedkov S. N., E. F., S. I., T. O., S. F. (rod. I.), S. J., S. I., ako aj svedkov K. D., E. J., C. N., C. C., K. K. U., ale ani prehratie výsluchu svedkyne poškodenej K. I. zo dňa 25.10.2018 nepreukazovali a ani nepotvrdili skutočnosti uvedené v obžalobe, ktorých sa mal dopustiť. Žiaden z týchto svedkov nebol očitým a priamym svedkom takéhoto konania a žiaden z nich ani neuviedol, že by sa mal voči poškodenej správať dlhodobo násilnícky, týrať ju a ponižovať. Jeho výpoveď, v ktorej spáchanie takýchto skutočností poprel, potvrdzovali najmä svedkovia E. F., S. F. a S. J., ktorí boli absolútne presvedčení o jeho nevine. Z výpovede svedkyne poškodenej zo dňa 25.10.2018 jednoznačne vyplýva, že táto poprela jeho akékoľvek agresívne konanie voči nej, a to aj v minulosti. Dôkazy vyznievajúce v jeho prospech výrazne spochybňujú, či sa vôbec stal skutok, pre ktorý bol stíhaný, najmä, ak jeho matka poškodená bola v minulosti týraná ich otcom, ktorý sa taktiež volal K. I., pričom v dôsledku jeho konania oni ako deti skončili v detskom domove. Dôležitým bolo i to, že poškodená bola sama odsúdená za obzvlášť závažný zločin, za ktorý jej bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov, z ktorého bola po vykonaní 10-ich rokov podmienene prepustená. Pohnutý život na nej zanechal psychickú traumu, pocit ublíženia a krivdy, ktoré jej spôsobil jeho otec a v takýchto zložitých prípadoch nebolo možné určiť presné časové obdobie, kedy trpela syndrómom týranej osoby a kedy sa jej psychické utrpenie skončilo. Poškodená si teda traumu a psychické problémy niesla so sebou po celý život, pričom počas výkonu väzby sa o ňu nikto z príbuzných nestaral a nekontroloval ju, následkom čoho v súvislosti s nadmerným požívaním alkoholických nápojov, zomrela. Jej minulosť a skutočnosti, ktoré musela prežiť počas celého života, mohli mať obrovský vplyv na závery znaleckých posudkov.

Nesprávnosti z hľadiska časových okolností obsahovalo už uznesenie o vznesení jeho obvinenia zo dňa 16.07.2018, ktoré nekriticky prevzala aj obžaloba, konkrétne boli chybné uvedené dátumy, v ktorých sa mal dopustiť protiprávneho konania, nakoľko od 01.07.2018 do 06.07.2018 bol v W., kde pracoval.

V danom prípade ide predovšetkým o tvrdenie proti tvrdeniu, pričom žiadnymi relevantnými a hodnovernými dôkazmi nebolo doposiaľ preukázané, že sa protiprávneho konania voči poškodenej dopustil práve on. Taktiež nebolo preukázané, že by malo ísť o dlhodobé útoky, najmä, keď ku zraneniam poškodenej dochádzalo aj v čase, keď bol pracovne v zahraničí. Konflikty mohla zapríčiniť aj nadmerná konzumácia alkoholu poškodenou a jej kontakt s rôznymi osobami v obci v stave opitosti, ktoré mohli viesť k vzniku konfliktov, s ktorými nemá nič spoločné. Viackrát sa stalo, že poškodená ležala opitá na ceste a k jej zraneniam dochádzalo tiež nemotornosťou, spôsobenou takýmto stavom.

Na hlavnom pojednávaní neboli napriek jeho písomným návrhom vykonané dôkazy, a to vypočutie svedka K. T. K., všeobecného lekára poškodenej, ktorý by sa mohol vyjadriť k jej dlhodobým zraneniam, ohliadka dverí v rodinnom dome, do ktorých malo byť zaťaté sekerou a preskúmanie ich funkčnosti, ako aj korešpondencia medzi ním a poškodenou, ktorú napísala dňa 11.11.2019 a dňa 05.01.2020, a z ktorej jednoznačne vyplýva jej túžba, aby sa vrátil domov, keďže bol vo väzbe nevinne. Naopak, poukazovala na protiprávnu činnosť K. I. a S. I., ktorí by mali byť zavretí, čo znižuje ich dôveryhodnosť. Tieto dôkazy mali slúžiť výlučne na jeho obhajobu a boli v jeho prospech. Možno teda konštatovať, že celé trestné konanie trpí nedostatkom dôkazov, na základe ktorých by bolo možné jednoznačne a bez dôvodných pochybností preukázať spáchanie skutku uvedeného v obžalobe ním ako obžalovaným. Ide len o rôzne domnienky a výpovede nepriamych svedkov, ktoré sú rozporné, a preto by mala byť aplikovaná zásada trestného práva „in dubio pro reo“, najmä, ak je pre nedostatok dôkazov prípustných viacero alternatív, ako sa skutok mohol stať. O nepriame dôkazy môže súd opierať výrok o vine len za predpokladu, že

tieto vytvárajú vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu, vzájomne sa dopĺňajú a nadväzujú na seba tak, že v celku zhodne a spoľahlivo dokazujú rozhodujúcu skutočnosť, nestačí teda len jeden nepriamy dôkaz, čo však v danom prípade absentuje, keďže reťaz nepriamych dôkazov uvedených v obžalobe bola pochybná a nedostatočná.

Znalecké posudky a výsluchy znalcov v tomto trestnom konaní ako také nespochybňuje, avšak ani z nich vyplývajúce závery jednoznačne nepreukazujú, že by práve on mal byť tou osobou, ktorá obžalobný skutok spáchala, pretože napr. poškodená si mohla spôsobiť zranenia sama alebo jej ich mohla spôsobiť iná, tretia osoba. Znalkyňa z odboru psychológie N. K. H., N. používala špecifickú odbornú terminológiu, ktorej porozumenie si vyžadovalo ďalšie štúdium, avšak napriek tomu tento dôkaz nemá až taký prínos na objasnenie a posúdenie psychologického rozpoloženia poškodenej, pretože ani ona nevedela určiť, či psychické následky poškodenej vznikli v príčinnej súvislosti s jeho konaním alebo s konaním inej, tretej osoby, a to už v minulosti. Opätovne zdôraznil, že poškodenú dlhodobo týral jej manžel a je až nereálne oddeliť a presne určiť čas, kedy poškodená vykazovala znaky psychickej traumy v dôsledku konania v minulosti a kedy jej bola eventuálne spôsobená ďalšia psychická trauma konaním v súčasnosti.

Zároveň poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR (sp.zn. 8Tz 37/1992, 6To 11/2018, 6To 5/2015, 3Tdo 31/2013) a aplikačnú prax, súčasne zdôraznil opätovne povinnosť prihliadnuť na ust. § 2 ods. 10 Tr. por.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol vo veci rozsudkom tak, že ho spod obžaloby oslobodí v celom rozsahu, nakoľko nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol stíhaný a skutok, ktorého sa mal dopustiť 14.07.2018, nebol trestným činom.

Na verejnom zasadnutí prokurátor považoval napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch za zákonný, odôvodnený a správny, preto navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Naproti tomu sa obhajca obžalovaného v plnom rozsahu pridrižoval dôvodov uvedených v písomnom odôvodnení odvolania, vrátane jeho doplnenia. Celé obvinenie obžalovaného bolo od začiatku vykonštruované a dôkazná situácia nepostačovala na uznanie jeho viny. Zdôraznil, že obžalovaný bol v tejto trestnej veci dvakrát vzatý do väzby a potom dvakrát prepustený, pričom počas jeho pobytu na slobode riadne pracoval a viedol slušný život. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vo veci rozhodol tak, že obžalovaného v celom rozsahu spod obžaloby oslobodí.

Obžalovaný sa pripojil k návrhu svojho obhajcu, uviedol, že celé obvinenie voči nemu bolo vykonštruované a cíti sa nevinný. Žiadal, aby bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba, a to v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine, o treste a o ochrannom opatrení, taktiež správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nebolo podané dôvodne.

Súd prvého stupňa pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por., prejednávanej prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom čiastočne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaného a správne postupoval, keď ho v konečnom dôsledku uznal za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák. a § 127 ods. 4 Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, ako je predtým uvedený. Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom na stranách č. 3 až 23, vrátane hodnotenia dôkazov na stranách č. 21 až 23, s ktorým sa stotožnil.

V rámci odvolacieho konania bola venovaná pozornosť aj odvolacím námietkam obžalovaného, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu vo výrokoch o vine, o treste, alebo o ochrannom opatrení.

Pokiaľ ide o výrok o vine, obžalovaný od začiatku trestného stíhania spáchanie skutku popieral. Jeho obhajobu potvrdzovala druhá výpoveď svedkyne poškodenej K. I. z prípravného konania zo dňa 22.10.2018, ako aj jej listy adresované obžalovanému do väzby zo dňa 11.11.2019 a zo dňa 05.01.2020, z ktorých vyplývalo, že sa skutku kladeného mu za vinu nedopustil a v ktorých zároveň spochybňuje dôveryhodnosť svedkov K. I. a S. I., ktorí sa sami mali dopúšťať rôzneho protiprávneho konania. V prospech obžalovaného vyznievali aj výpovede svedkyne S. F. (rod. I.), sestry obžalovaného, ktorej sama poškodená viackrát povedala, že sa obžalovaný voči nej nesprával tak, ako mu bolo kladené za vinu, pričom poškodená zdôrazňovala, že chce, aby sa obžalovaný vrátil k nej domov. Svedok S. J. vypovedal, že poškodená viackrát spadla v dôsledku opitosti a pritom si spôsobila zranenia, nikdy nevidel, že by sa voči nej obžalovaný správal agresívne. V tomto smere vypovedala aj svedkyňa E. F., ktorej sa poškodená na obžalovaného nikdy nesťažovala. Svedok C. N. nezaznamenal, že by sa obžalovaný k poškodenej správal zle, ale približne týždeň pred jeho vzatím do väzby videl na poškodenej zranenia.

Obdobne vypovedali svedkovia K. D. a E. J., taktiež U. C., ktorá však uviedla i to, že po tom, ako bol obžalovaný vzatý do väzby, jej poškodená hovorila, že ju mal napadnúť sekerou, čo potvrdil aj svedok S. C.. Svedkyňa O. R. vypovedala, že obžalovaný poškodenej vulgárne nadával, ale len pod vplyvom alkoholu, inak vychádzali spolu dobre. Obdobne vypovedala svedkyňa S. N., ktorá okrem vulgárnych nadávok len v jednom prípade videla na poškodenej modrinu, ktorá však mohla vzniknúť aj pádom, keďže poškodená často požívala alkohol. Svedkyňa O. S., starostka obce, uviedla, že poškodená sa jej viackrát sťažovala na to, že obžalovaný ju bije, čo však osobne nevidela. Potvrdila, že poškodená nadmerne požívala alkohol, ale to platilo aj pre obžalovaného, ktorý sa však o poškodenú staral. Potvrdila, že jedna z dcér poškodenej jej telefonovala, aby išla za poškodenou s tým, že táto mala odvolať svoje tvrdenia, aby obžalovaný nešiel do výkonu trestu odňatia slobody, čo však neurobila.

Svedkyňa S. I., sestra obžalovaného, potvrdila, že telefonovala na políciu, pretože obžalovaný kričal na poškodenú, a aj na ňu s maloletou dcérou. Poškodená jej povedala, že ju obžalovaný bije, ale následne zase tvrdila, že to nie je pravda, osobne pri fyzickom útoku nikdy nebola. V jednom prípade však videla na tvári poškodenej modriny a o tom, že ju má obžalovaný biť, počula aj od svedkyň V. C. a S. N..

Zo záverov znaleckého posudku z odvetvia traumatológie okrem iného vyplývalo, že poškodená v čase od 01.07. do 10.07. 2018 utrpela zistené zranenia, pričom vzhľadom na ich početnosť, umiestnenie a charakter bolo možné konštatovať, že vznikli opakovanými útokmi voči telesnej integrite poškodenej v daných častiach. Tieto zranenia preukazuje aj fotodokumentácia (fotografie poškodenej) zo dňa 15.07.2018, a taktiež lekárska správa zo dňa 14.07.2018, z ktorej súčasne vyplýva tvrdenie poškodenej, že bola približne pred týždňom inzultovaná svojím synom.

Obžalovaný je usvedčovaný prvou výpoveďou svedkyne poškodenej z prípravného konania zo dňa 15.07.2018 (bližšie str. 6 a 7 obžaloby), v ktorej potvrdila rozhodujúce skutočnosti, ktoré uviedla v predchádzajúcom trestnom oznámení z toho istého dňa (bližšie str. 5 a 6 obžaloby), ktoré zároveň zodpovedali ustáleným skutkovým zisteniam a tieto dôkazy považoval za dôveryhodné aj odvolací súd, keďže z nich vyplývajúce skutočnosti a okolnosti potvrdili viaceré ďalšie vykonané dôkazy. Navyiac svedkyňa poškodená trestné oznámenie podala a bola prvýkrát vypočutá bezprostredne po skončení obžalobného skutku, pričom nebol zistený žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by mala v tom čase do takej miery vypovedať v neprospech obžalovaného. K tomuto záveru dospel napriek následnej zmene výpovede svedkyne poškodenej v prospech obžalovaného, ktorú podporila aj korešpondencia, ktorú zaslala obžalovanému, nakoľko bolo logické, že ako matka mala k obžalovanému ako synovi, napriek jeho správaniu sa voči nej, vytvorený silný citový vzťah a po jeho vzatí do väzby sa evidentne snažila, aby sa vrátil k nej domov, najmä, ak bol osobou, s ktorou žila v jednej domácnosti, a ktorá sa o ňu ako jediná z príbuzných trvale starala. Na existenciu takejto motivácie svedkyne poškodenej zmeniť výpoveď, poukázali aj závery znaleckého posudku z odvetvia klinickej psychológie dospelých zo dňa 15.08.2018 a výpoveď znalkyne, a to aj v dôsledku následného vplyvu obžalovaného a jeho sestier na poškodenú, aby tak urobila. Z tohto znaleckého posudku vyplývalo tiež to, že poškodená popísala v trestnom oznámení a vo svojej prvej výpovedi reálne prežité skutočnosti, samozrejme spôsobom, ktorý zodpovedal jej mentálnym schopnostiam, pričom u nej nebola zistená tendencia klamať. Znalkyňa poukázala aj na to, že správanie obžalovaného priamo súviselo s celkovým psychickým stavom poškodenej. Snaha poškodenej ospravedliňovať obžalovaného ako útočníka a bagatelizovať následky jeho konania vyplývala aj zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie zo dňa 17.09.2018. Svedok C. C. okrem iného uviedol, že poškodená chcela, aby bol obžalovaný prepustený z väzby na slobodu. Napokon zmena výpovedí poškodených osôb v prospech útočníkov resp. obvinených pri takomto druhu trestnej činnosti býva z rôznych dôvodov pomerne častá.

Z uvedeného znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie vyplývalo i to, že u poškodenej dominovala zmiešaná úzkostne-depresívna porucha. K jej vývoju došlo celoživotným prežívaním psychického a fyzického utrpenia spôsobeného spočiatku manželom a neskôr obžalovaným, ktorého správanie osobnosť poškodenej neurotizovalo, a taktiež aj nadmerným požívaním alkoholu. U poškodenej bol zistený syndróm týranej ženy.

Zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie zo dňa 04.09.2018 okrem iného vyplývalo, že v dôsledku závislosti obžalovaného na alkohole mal tento pod jeho vplyvom pri čine podstatne znížené ovládacie schopnosti. Agresivita patrila do jeho prirodzenej výbavy vzhľadom na impulzívnu povahu, a požitý alkohol mal na neho odbrzdňujúci účinok, znamenajúci utlmenie kontroly nad svojím správaním. Obžalovaného usvedčujú výpovede svedkov, pred ktorými sa poškodená opakovane sťažovala, že ju obžalovaný bije a vyhráža sa jej, išlo najmä o svedkov K. I., C. C., V. C., ktorí na poškodenej videli viackrát rôzne zranenia, to platí aj o svedkovi S. I.. Svedok T. O., príslušník polície, potvrdil, že po telefonickom oznámení prišli na miesto činu, kde hneď na poškodenej zbadal, že mala dobitú tvár. Na jeho otázku odpovedala, že jej to urobil syn, pričom takéto konanie nemalo byť z jeho strany ojedinelé. Súčasne uviedol, že obžalovaný sa po ich príchode správal agresívne a okrem poškodenej odviezli aj sestru obžalovaného (oznamovateľku S. I.) s dieťaťom, pretože sa báli na mieste zostať. Svedok K. I. potvrdil, že mu poškodená povedala, že obžalovaný mal rozsekať dvere vedúcej do izby, v ktorej spávala.

Významným dôkazom usvedčujúcim obžalovaného bola výpoveď utajeného svedka, ktorý bol vo výkone väzby spolu s ním, teda v izolovanom prostredí, a priamo od neho vedel, že poškodenú bil hlava nehlava, pretože požívala alkohol a kvôli tomu od neho odišli všetky partnerky. Ďalej uviedol, že poškodená sa pred ním zamkla, keď sa ku nej dobíjal sekerou a tvrdil, že zoberie motorovú pílu, rozreže ju a zakope. Tento svedok nemal žiadny relevantný dôvod, aby do takej miery vypovedal v neprospech obžalovaného a taktiež nedostal za svoju výpoveď žiadny benefit. Dôležitosť tohto dôkazu umocňuje to, že svedok nebol v žiadnom kontakte s poškodenou, ani s inými svedkami vypovedajúcimi v tejto trestnej veci, teda predmetné skutočnosti sa mohol dozvedieť výlučne len osobne od obžalovaného, preto ide o svedeckú výpoveď, ktorá je úplne nezávislá od iných dôkazov.

Podľa odvolacieho súdu nemalo zásadný význam to, že poškodená sama neiniciovala podanie trestného oznámenia, ani to, že sa predtým nedomáhala žiadnej ochrany pred konaním obžalovaného, ale rozhodujúcim bolo zistenie a ustálenie toho, či sa skutok stal, či tento naplnil všetky zákonné znaky predmetného trestného činu a či bolo dostatočne preukázané, že sa ho dopustil práve obžalovaný. Okrem toho nemožno opomenúť, že obžalovaný sa poškodenej vyhrážal tiež tým, že ak na neho podá trestné oznámenie, ublíži jej na zdraví, resp. ju zabije, ako aj tým, že ju dostane do výkonu trestu odňatia slobody.

Neustálenie presných časových údajov ohľadne jednotlivých čiastkových konaní samo o sebe ešte neznamenalo, že sa nestali, hoci možno súhlasiť s tým, že z hľadiska času by mali byť rozhodujúce skutočnosti čo najpresnejšie konkretizované. V tejto trestnej veci je však potrebné prihliadnuť na dlhšie časové obdobie, v ktorom sa skutok stal, ako aj na početnosť jednotlivých útokov, ktoré ho tvorili, pričom za takého stavu by ich presné ustálenie z hľadiska času, ale aj konkrétneho miesta a spôsobu konania, nebolo vo všetkých prípadoch reálne, avšak v danom prípade bolo ustálené celkové časové obdobie skutku, a pri niektorých popísaných útokoch aj ich presné časové určenie na deň, resp. aspoň mesiac, čo možno považovať za postačujúce, vrátane toho, že obžalobný skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, ako to tvrdil odvolateľ.

Týraním treba rozumieť také zlé zaobchádzanie s blízkou osobou, alebo osobou, ktorá je v starostlivosti alebo výchove, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a bezohľadnosti, ako aj určitou trvalosťou, prípadne sústavnosťou alebo opakovanými útokmi, ktoré týraná osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Za týranie po dlhší čas je potrebné považovať obdobie zlého zaobchádzania s poškodenou osobou nie menej ako 6 mesiacov, počas ktorého dôjde k zásadnému zhoršeniu kvality života obeť, dokonca v niektorých prípadoch môže ísť aj o kratšie obdobie, ak by išlo o útoky výraznejšej krutosti, bezohľadnosti alebo bolestivosti, prípadne ak by ich intenzita bola obzvlášť vysoká.

Obžalovaný svojím konaním naplnil, okrem zákonných znakov skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., aj kvalifikačný znak páchania uvedeného zločinu po dlhší čas podľa § 138 písm. b) Tr. zák. (závažnejší spôsob konania), keďže skutok bol časovo ohraničený na dobu približne 2 a pol roka, v dôsledku čoho malo byť jeho konanie právne kvalifikované aj podľa § 208 ods. 3 písm. d) Tr. zák., prihliadajúc zároveň na početnosť a intenzitu útokov.

Súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzujú a dopĺňajú sa, vzhľadom na ich rozsah, silu a celkovú dôkaznú hodnotu, totiž nielenže vyvracia jeho obhajobu a skutočnosti vyplývajúce z dôkazov vyznievajúcich v jeho prospech v takej miere, ktorá by ho mohla zbaviť trestnej zodpovednosti, ale zároveň spoľahlivo preukazuje, že obžalovaný spáchal

skutok tak, ako bol ustálený okresným súdom, ktorý ho súčasne náležite právne kvalifikoval a je zaň trestne zodpovedný. Za danej dôkaznej situácie nebolo namieste aplikovať zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného, ako sa toho domáhal odvolateľ. Navyiac ide o špecifický druh trestnej činnosti, ku ktorej páchaniu dochádza v súkromí, často bez prítomnosti iných osôb, ktoré by o nej eventuálne mohli svedčiť, a preto najmä priame dôkazy existujú v takýchto prípadoch spravidla len v minimálnom počte. K odvolacím námietkam procesného charakteru krajský súd poznamenáva, že nezistil žiadne podstatné chyby konania. Obžalovaný síce písomne navrhol vykonanie vyššie uvedených dôkazov (viď obsah odvolania), ktoré na hlavnom pojednávaní neboli súdom prvého stupňa vykonané, avšak ako obžalovaný, tak aj jeho obhajca sa pred skončením dokazovania na hlavnom pojednávaní vyjadrili, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania, a ich posledné vyjadrenie bolo preto smerodajné. Nakoľko na verejnom zasadnutí trvali na vykonaní predtým navrhnutých dôkazov, a navyiac požadovali opätovný výsluch svedkyne S. I., krajský súd im čiastočne vyhovel a doplnil dokazovanie o listy poškodenej adresované obžalovanému. Ďalšie tri dôkazy nevykonali, pretože opakovaný výsluch uvedenej svedkyne nebol potrebný, keďže vypovedala aj na hlavnom pojednávaní a výsluch svedka K.. T. K., všeobecného lekára poškodenej, ktorý by sa mal vyjadriť k jej zraneniam, bol nadbytočný, pretože v tomto smere bol vypracovaný znalecký posudok z odvetvia traumatológie, navyiac z vykonaného dokazovania vyplynulo, že okrem posledného prípadu poškodená lekárske vyšetrenie nikdy predtým nevyhľadala. Vzhľadom na odstup času a iné vykonané dôkazy, bolo nadbytočné aj vykonanie ohliadky dverí v rodinnom dome, do ktorých mal obžalovaný zaŕať sekerou, pričom aj prípadne vykonanie týchto dôkazov by s určitou zásadným spôsobom nemohli zmeniť ustálenú dôkaznú situáciu, berúc do úvahy celkový rozsah a kvalitu doposiaľ vykonaného dokazovania.

Prvú výpoveď svedkyne poškodenej K. I. v prípravnom konaní zo dňa 15.07.2018 v prítomnosti psychologičky K.. K. H., N.. možno považovať za dôkaz vykonaný v súlade so zákonom, pretože vykonanie tohto úkonu zodpovedalo procesnému štádiu trestného konania, keďže už bolo začaté trestné stíhanie tzv. vo veci a svedkyňa poškodená bola pred jej výsluchom riadne poučená. Nakoľko v tomto štádiu ešte nebolo vznesené obvinenie obžalovanému, nebol dôvod upovedomovať ho o vykonaní tohto úkonu a logicky ani jeho obhajcu, pretože v tom čase ešte nemal procesné postavenie obvineného, a teda tento vyšetrovací úkon ani nemohol byť vykonaný kontradiktórnym spôsobom, čo však samo o sebe nespôsobuje jeho nezákonnosť a nepoužiteľnosť v ďalšom priebehu trestného konania. To platí aj z toho dôvodu, že poškodená bola v prípravnom konaní vypočutá následne druhýkrát dňa 22.10.2018, a to už za prítomnosti obhajcu obžalovaného, teda tento vyšetrovací úkon už bol vykonaný kontradiktórnym spôsobom. Nemožno opomenúť, že obidva tieto dôkazy boli následne na hlavnom pojednávaní vykonané spôsobom v súlade so zákonom, keďže svedkyňa poškodená už nemohla byť na ňom opätovne vypočutá, pretože medzičasom zomrela. Z hľadiska posúdenia zákonnosti prvej výpovede svedkyne poškodenej z prípravného konania bolo dôležité tiež to, že vzhľadom na rozsah, silu a celkovú dôkaznú hodnotu ďalších dôkazov, či už predtým uvedených svedeckých výpovedí, vrátane výpovede utajeného svedka, ako aj znaleckých posudkov a listinných dôkazov, táto totiž nebola jediným a rozhodujúcim dôkazom usvedčujúcim obžalovaného.

Pokiaľ ide o výrok o treste, obžalovaný podané odvolanie v tomto smere bližšie neodôvodnil. Odvolací súd sa však stotožnil aj s týmto výrokom prvostupňového súdu a poukazuje na jeho odôvodnenie na str. č. 23 a 24 napadnutého rozsudku. Okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti, na ktoré bol povinný podľa Trestného zákona prihliadnúť a správne u obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu, ani priťažujúcu okolnosť, v dôsledku čoho mohol obžalovanému uložiť trest odňatia slobody v rozpätí od 7 rokov až do 15 rokov. Obžalovaný konal v tzv. priamom úmysle, pohnútkou jeho konania bolo nedostatočné zvládnutie konfliktného spolužitia s poškodenou, prihliadajúc na jeho impulzívnu povahu a osobnostné rysy. V určitej miere možno v prospech obžalovaného zohľadniť, že mal pri páchaní trestného činu podstatné zníženie ovládacej schopnosti v dôsledku ovplyvnenia alkoholom, na ktorého požívaní bol závislý, avšak na druhej strane si mohol a mal byť vedomý, že práve jeho požívanie sa výrazne podieľalo na jeho správaní voči poškodenej. Nemožno opomenúť, že aj samotná poškodená požívala alkoholické nápoje, čo prispelo k vytváraniu rôznych nezhôd medzi nimi. V jeho prospech vyznieva to, že po prepustení z väzby na slobodu v obidvoch prípadoch viedol riadny život. Obžalovaný síce bol súdom dvakrát trestaný za úmyselnú trestnú činnosť, ktorej sa v jednom prípade dopustil pod vplyvom alkoholu, avšak sa na neho hľadí, akoby odsúdený nebol. Sankcionovaný bol aj za šesť priestupkov, z toho v dvoch prípadoch aj za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, kde taktiež verbálne a fyzicky napadol inú osobu.

V neprospech obžalovaného vyznieva dĺžka trvania skutku, a to približne 2 a 1/2 roka, ktorá viacnásobne presahovala obdobie 6-ich mesiacov, ktoré už možno považovať za spáchanie činu po dlhší čas, ale aj

jeho rozsah, vzhľadom na celkovú početnosť fyzických a verbálnych útokov a taktiež výrazný podiel na vzniku zmiešanej úzkostno-depresívnej poruchy poškodenej.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd považoval uloženie trestu odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 7 rokov nielen za zákonné a odôvodnené, ale takýto trest aj za trest primeraný. Zároveň nezistil také pomery páchatela alebo okolnosti prípadu, ktoré by eventuálne odôvodňovali mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Tr. zák., najmä ak bolo potrebné prihliadnuť na celkovú závažnosť stíhaného zločinu.

Okresný súd správne postupoval, keď obžalovaného zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, pretože obžalovaný nebol pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody a jeho podmienený odklad vzhľadom na výmeru trestu, neprichádzal do úvahy.

Pokiaľ ide o výrok o ochrannom opatrení, obžalovaný ani v tomto smere podané odvolanie bližšie neodôvodnil. Okresný súd mu uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou vzhľadom na závery znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie, z ktorých vyplýva, že obžalovaný je závislý na alkohole v pravom zmysle slova. Požívanie alkoholu sa výrazne podieľalo na spáchaní trestnej činnosti, keďže sa jej dopúšťal predovšetkým pod vplyvom alkoholu, a v prípade jeho požívania v budúcnosti nebola vylúčená možnosť páchania obdobnej trestnej činnosti z jeho strany. Za takéhoto stavu možno považovať uloženie ochranného opatrenia obžalovanému za zákonné a odôvodnené.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody dlhšej výmery, zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie a takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov. Na náprave obžalovaného a ochrane spoločnosti sa navyše bude spolupodieľať aj ochranné opatrenie uložené v súlade so zásadami vyplývajúcimi z ust. § 35 Tr. zák.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd s poukazom na predtým uvedené dôvody odvolanie obžalovaného, ktoré považoval za nedôvodné, v súlade s citovaným ustanovením Trestného poriadku zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.